

LAPSEN SILMIN LUONNOSSA – KULTTUURIHYVINVOINTIA KAIKILLE

PSHVA innovaatioavustus

HANKKEEN TAUSTA JA PERUSTELUT

Lapsen silmin luonnossa -hankkeen tavoitteena on innostaa lapinlahtelaisia ja siilinjärveläisiä lapsia, nuoria, perheitä, yhdistyksiä, varhaiskasvatusryhmiä ja koululuokkia liikkumaan omassa lähiluonnossaan ja -ympäristössään sekä paikallisissa metsä-, luonto ja kulttuurikohteissa. Toiminnan ideana on luonto- ja kulttuurikokemusten tallentaminen ja välittäminen erityisesti heille, joilla ei ole mahdollisuutta päästä kokemaan ulkoympäristöä paikan päälle – erityisesti ikääntyneet, muistisairaat sekä pitkäaikaishoidossa olevat vuodepotilaat Lapinlahden asumis- ja hoitoyksiköissä. Näistä kokemuksista kootaan valtakunnallinen toimintamalli.

Luonnon hyvinvointivaikutukset on kiistattomasti todettu monissa tutkimuksissa. Luonnossa liikkuminen, luonnon havainnointi sekä luontokuvat voivat lievittää yksinäisyyttä, helpottaa hoitotoimenpiteitä ja vahvistaa muistia sekä aikakäsitystä esimerkiksi vuodenaikojen ja luonnon rytmin kautta. Lisäksi kuvien avulla voidaan herättää ikäihmisissä muistoja omasta nuoruudesta, lisätä elämänlaatua ja vahvistaa kokemusta osallisuudesta yhteisöön ja ympäristöön. Toiminta auttaa myös pitämään paikkasuhdetta elävänä.

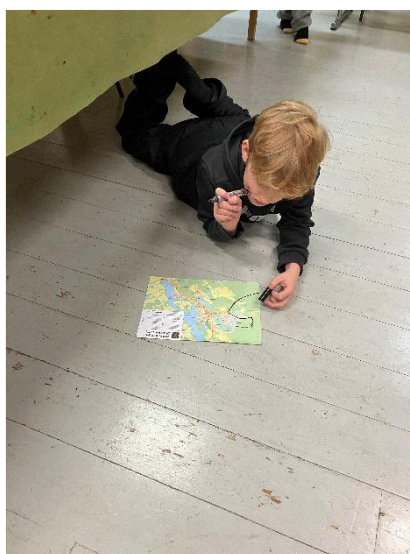

TOIMINTA

Lapsille, perheille ja lapsiryhmille ohjaajineen järjestetään koulutuksenomaisesti työpajatoimintaa, jossa liikutaan yhdessä luonnossa, havainnoidaan arkiympäristöä, opitaan valokuvien sommittelua ja toimitaan yhdessä. Työpajoissa käydään läpi toiminnan tarkoitusta, merkityksiä, vastuita ja velvollisuuksia sekä opitaan tekemään luontohavaintoja ja tietenkin tarkkaillaan ympäristöä. Työpajoihin voivat ilmoittautua kaikki kiinnostuneet ryhmät ja yksilöt maksuttomasti.

Osallistujat ottavat valokuvia arjen luontohetkistä ja kiinnostavista kohteista ympäri Lapinlahtea ja Siilinjärveä. Valokuvaringissä oleva lapsiryhmät, toimintayksiköt ja yksilöt, jotka ovat sitoutuneet toiminnan eettisiin toimintaohjeisiin, voivat lähettää otoksensa asumisyksiköihin, jossa ne tulevat esille reaaliaikaisesti. Näin henkilöt, jotka eivät pääse ulkotiloihin, pääsevät osalliseksi ympäröivästä arjesta ja elinympäristöstä kuvien välityksellä. Kuvia esitetään hoitoympäristöissä erilaisilla näyttö- ja esitystekniikoilla.

Kuvat kertovat päivittäisistä sää- ja luontotilanteista konkreettisesti ja paikallisesti: mitä tapahtuu Kirkonmäellä juuri tänään, kuinka sää ja maisema muuttuvat asemalla vuodenaikojen mukaan ja miten luonto elää jatkuvassa muutoksessa. Kuvat tarjoavat asumisyksiköiden asukkaille mahdollisuuden pysyä yhteydessä luontoon ja lähialueeseen sekä ylläpitää aikakäsitystään vuodenkierron rytmin kautta.

Lastun ryhmät ovat tottuneita ympäristön tutkijoita ja valokuvaajia

Myös kuvaajat kasvattavat omaa luontoyhteyttään ja suhdettaan ympäröivään luontoon ja rakennettuun ympäristöön, kun he avaavat silmänsä näkemään yksityiskohtia ja maisemia ympärillään. Luonnon havainnointi ja luonnossa oleskelu lisää tutkitusti hyvinvointia, samoin kuin hyvän tekeminen muille.

Hankkeen turvin selvitetään ja kehitetään käytännön ratkaisuja toiminnan toteuttamiseen: vapaaehtoisten kuvaajien rekrytointi, tekniset ratkaisut kuvien ottamiseen ja jakeluun, tekijänoikeuskysymykset sekä sopimukset yhteistyötahojen ja asumisyksiköiden kanssa.

Toiminnasta tuotteistetaan toimintamalli, jonka keinoin konseptia on mahdollista levittää valtakunnallisesti ja toteuttaa laajasti. Toimintamalliin kirjataan tärkeät käytännön ohjeistukset, vinkit, periaatteet, tekniset ratkaisut ja toiminnan pitkäkestoisuuden edellytykset, jotta konseptia on mahdollista toteuttaa myös muualla.

TAVOITTEET

1. Innostaa lapset, nuoret, perheet ja yhteisöt aktiiviseen luonnossa liikkumiseen, oman elinympäristön tarkkailuun ja ympäristösuhteen vahvistamiseen.
2. Luoda silta sukupolvien välille välittämällä luontokokemuksia ja paikallisen luonnon tunnelmia asumisyksiköiden asukkaille / henkilöille, joiden ulkoilumahdollisuudet ovat rajatut.
3. Kehittää helposti sovellettava valtakunnallinen toimintamalli, joka mahdollistaa vastaavan toiminnan toteuttamisen myös muualla Suomessa.

LEVITTÄMINEN JA VAIKUTTAUVUUS

Lastu on toteuttanut monialaisia taideprojekteja, ja paikallisen yhteisön aktivoiminen hyvää tekevän hankkeen ympärille on luontevaa. Lisäksi Lastulla on hyvät verkostot toiminnan tulosten levittämiseen.

Hankkeen kokemuksiin pohjautuen laaditaan toimintamalli ja materiaalia, joka julkaistaan valtakunnalliseen levitykseen ja jota voivat hyödyntää muut toimijat eri puolilla Suomea. Levityksessä käytetään muun muassa LYKE-verkoston, Pohjois-Savon ympäristökasvatusverkoston sekä Suomen lastenkulttuuriliiton kanavia.

Hankkeen myötä lapset ja nuoret löytävät merkityksellisiä tapoja osallistua yhteisölliseen toimintaan, löytävät syyn etsiä luontoon ja tarkastella omaa arkiympäristöä sekä vahvistaa luontoyhteyttä. Ikäihmisten hyvinvointi kohenee ja eri sukupolvien välille muodostuu uudenlaista, myönteistä vuorovaikutusta. Hankkeen tuottamat kokemukset ja toimintamalli rohkaisevat laajempaan käyttöönottoon myös muilla paikkakunnilla, mikä vahvistaa yhteiskunnallista vaikuttavuutta ja kulttuurihyvinvointia pitkällä aikavälillä.

Kuva löytyy myös hakemuksen liitteistä.